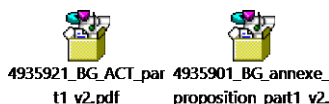

ПОЗИЦИЯ

**НА СЪЮЗА НА ПТИЦЕВЪДИТЕ В БЪЛГАРИЯ, АСОЦИАЦИЯ НА
СВИНЕВЪДИТЕ В БЪЛГАРИЯ И АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНОТО
СВИНЕВЪДСТВО В БЪЛГАРИЯ**

ОТНОСНО: предложение за Директива на Европейския парламент и на съвета за изменение на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (*комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването*)

МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛЕН НОМЕР НА ДОСИЕТО: COM(2022) 156;
Брюксел, 05/04/2022 г.

<https://www.parliament.bg/bg/eudocs/ID/34935>

ПРЕДВАРИТЕЛНА КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ:

В Европейския зелен пакт беше обявено преразглеждането на мерките на Съюза за справяне със замърсяването от големи промишлени инсталации, включително преразглеждането на секторния обхват на законодателството и начина, по който то да бъде приведено изцяло в съответствие с политиките в областта на климата, енергетиката и кръговата икономика. Освен това в Плана за действие за нулево замърсяване, Плана за действие относно кръговата икономика и в Стратегията „От фермата до трапезата“ също се призовава за намаляване на емисиите на замърсители при източника, включително при източници, които понастоящем не попадат в приложното поле на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹.

¹ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17—119).

Поради това за справянето със замърсяването от някои аграрно-промишлени дейности е необходимо те да бъдат включени в приложното поле на посочената директива.

Отглеждането на свине, домашни птици и едър рогат добитък води до отделянето на значителни емисии на замърсители във въздуха и водите. За да се намалят тези емисии на замърсители, включително на амоняк, метан, нитрати и емисии на парникови газове, и по този начин да се подобри качеството на въздуха, водите и почвата, е необходимо да се намали прагът, над който инсталациите за отглеждане на свине и домашни птици се включват в приложното поле на Директива 2010/75/ЕС. Предложението касае отглеждане на домашни птици и свине, в инсталации със 150 ЖЕ или повече. Съгласно Приложение 2 Регламент за изпълнение (ЕС) № 808/2014² една кокошка носачка е равна на 0,014 ЖЕ, други домашни птици на 0.03 ЖЕ, една свиня майка над 50 кг на 0,5 ЖЕ и други свине на 0.3 ЖЕ.

Според текстовете в предложението разширяването на приложното поле с включването на животновъдните стопанства би довело до намаляване на емисиите на метан и амоняк със съответни ползи за здравето на стойност над 5,5 милиарда евро годишно. Разширеният обхват с включване на 10-те процента най-големи животновъдни стопанства, представляващи 41 % от емисиите в сектора, ще доведе до годишно намаляване с поне 184 kt на емисиите на метан и с 59 kt на тези на амоняк. Разширяването на обхвата с включване на 18-те процента най-големи свинеферми и 15-те процента най-големи птицеферми, представляващи съответно 85 % и 91 % от емисиите в тези сектори, ще намали годишните емисии на свинефермите най-малко с 135 kt за метана и с 33 kt за амоняка, а при птицефермите — с 62 kt за амоняка. С увеличеното приложно поле обхванатите от ДЕП емисии на амоняк, предизвикани от отглеждането на едър рогат добитък, свине и домашни птици, ще се увеличат от 18 % на 60 %, а при емисиите на метан то ще е от 3 % на 43 %. Свързаните с това разходи за спазване на изискванията се оценяват на приблизително 265 милиона евро годишно.

След глава VI и преди глава VII се вмъква нова **глава VIa** „Специални разпоредби за отглеждане на домашни птици, свине и едър рогат добитък“, която включва **членове 70a—70и**. С цел да се намалят значителните емисии на замърсители във въздуха и водите, причинени от такова отглеждане, тази глава включва намаляване на прага, над който инсталациите за свине и домашни птици се включват в приложното

² Регламент за изпълнение (ЕС) № 808/2014 на Комисията от 17 юли 2014 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони

поле на Директива 2010/75/ЕС. В тази глава се определят и специфични процедури за издаване на разрешителни. При правилата за експлоатация на животновъдните стопанства ще се вземат предвид не само естеството, видът, размерът и гъстотата на тези инсталации, но също така и тяхната сложност и спектърът от въздействия, които те могат да оказват върху околната среда, както и икономическите аспекти.

ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ БЪЛГАРСКАТА ПТИЦЕВЪДНА И СВИНЕВЪДНА ИНДУСТРИЯ

Подобряването на екологичните показатели се постига по икономически ефективен начин чрез избягване на непропорционална тежест за промишлеността и гарантиране на нейната конкурентоспособност в световен мащаб. С Решение за изпълнение (ЕС) 2017/302³ са дадени насоки за изграждане на инсталации при интензивното отглеждане на птици или свине. Тези изисквания се прилагат за птицевъдни обекти с капацитет повече от 40 000 птици и свиневъдни обекти с над 2000 места за свине за угодване (над 30 кг) или 750 за свине майки. В обхвата на решението са дадени ясни насоки по отношение храненето на птиците и свинете, събирането, съхранението и обработката на оборската тор, както и съхранението и обезвреждането на мъртвите птици.

Съгласно Решение (ЕС) 2017/302 Държавите членки имаха четири години (до 2021 г.), за да се преразгледат и, ако е необходимо, да се актуализират дадените разрешителни. На този етап няма извършена оценка на въздействието от прилагането на този нормативен акт и считаме, че предложението за изменение на Директива 2010/75 е прибързано и необосновано. Считаме, че преди въвеждане на нови норми следва да бъдат взети предвид спецификите в отделните държави членки, процесът на амортизация на вече въведеното в експлоатация оборудване, както и направените значителни инвестиции от страна на бизнес операторите в сектора.

В дългосрочната стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 в Република България ясно е записано, че 10% от всички въглеродни емисии в ЕС са с произход селско стопанство, а към 2030 година се очаква 85% от емисиите на метан да са с произход от преживни животни. Именно в стратегията от „Фермата до трапезата“

³ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/302 на Комисията от 15 февруари 2017 година за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета при интензивното отглеждане на птици или свине

са заложи целите за намаляване на емисиите от метан. Въз основа на наличната в момента информация, се очаква изследванията и разработките да се съсредоточат върху прецизността и подобряването на процесите. Няма предвидимо нововъведение, което да промени коренно селскостопанския сектор и да елиминира напълно емисиите, особено предвид нарастващото потребление. Очаква се потенциалът за смекчаване на последиците от селскостопанския сектор да бъде по-ограничен в сравнение с други сектори. Продоволствената сигурност е императивна стратегическа цел, а също и ключово предизвикателство за намаляване на емисиите в селското стопанство. Следователно се очаква земеделието да съставлява определено количество от останалите емисии на парникови газове след 2050 г. Ключова възможност за намаляване на емисиите е увеличаването на производителността или ефективността на земеделието. Чрез използването на по-малко земя и животни и по-малко суровини за производството на едно и също количество храна (култури, млечни продукти и месо), емисиите на парникови газове за същото количество храна биха били намалени и именно в това са насочени усилията и дейността на сектор Свиноевъдство и Птицевъдство.

Трябва да отчетем, че за разлика от развитите държави в ЕС, където интензитета на производство задоволява потреблението в някои случаи над 100% в България сектор Птицевъдство произвежда около 50-60% от консумираното пилешко месо, а сектор Свиноевъдство около 30-40%. Наследената структура на българското свиноевъдство е предимно от големи по мащаби свинекомплекси в сравнения със стопанствата в Западна Европа, но за сметка на това по-малък брой предприятия.

През последните години в сектор птицевъдство и свиноевъдство са въведени много нови технологии и практики, които са щадящи околната среда. Възобновяемостта на направените разходи варира в зависимост от типа стопанство, но обикновено надвишава 25 години. Във времена на финансови и икономически кризи и затруднения, българските бизнес оператори се нуждаят от предвидимост и сигурност за своите инвестиции и не могат да се ангажират с технология, която да трябва да бъде подменена само няколко години по-късно. Тъй като инвестиционните цикли могат да бъдат много дълги и капиталоемки, е необходима правна яснота, предсказуемост и сигурност на планирането. Иновациите трябва да бъдат стимулирани чрез различни финансови инструменти, но не и налагани със законодателни инициативи.

В предложения проект не е направена задълбочена оценка на въздействието върху икономическите и социалните аспекти в отделните сектори. Не са отчетени

техническите параметри на различните инсталации в рамките на един и същи сектор, включително различните суровини, местните условия и др. Поради това нормите за допустими емисии следва да се определят само след внимателна оценка на тези условия на ниво държава членка съвместно между съответните компетентни институции и бизнес операторите, като се вземат предвид нормите за опазване на околната среда, техническите параметри на отделните технологии съобразени с местния климат и да се постигне правилен баланс между постижимото от технико-икономическа гледна точка.

Ние от Съюза на птицевъдите в България, Асоциация на свиневъдите в България и Асоциация на индустриалното свиневъдство в България считаме, че трябва да има съгласуваност на политиката и реалистичните цели между индустриалната стратегия, прехода към нисковъглеродна икономика, защитата на околната среда и човешкото здраве, кръговата икономика и ефективното използване на ресурсите е от съществено значение.

На ниво Европейски съюз има въведени единни изисквания по отношение емисии от животновъдството, като тези които касаят метана и амоняка. Те обхващат всички въдства в т. ч и свине и птици. Важно е законодателството да се допълва и да не се допуска припокриване на отделните актове, за да могат да бъдат лесни за прилагане от страна на местните власти и бизнес операторите.

Включването на декарбонизацията на промишлеността в обхвата на действащата директива трябва да се осъществи след внимателен анализ. Дори и да изглежда неизбежно по отношение на "Зелената сделка", селското стопанство не може да бъде напълно декарбонизирано, тъй като се основава на естествени процеси. Без правилно отчитане на въглеродните емисии в отделните въдства, декарбонизацията на селскостопанските дейности не е приемлива и няма как да бъде изпълнена.

С цел ефективното прилагане на вече действащите нормативни изисквания, считаме, че не трябва да се въвеждат нови и трудно изпълними норми. Смятаме, че е напълно необосновано разширяването на приложното поле на действащата Директива 2010/75.

Изразяваме своята категорична позиция Европейската Комисия да насочи своите усилия към прилагане на вече въведените норми, а не в разработването на нови такива.

Съюзът на птицевъдите в България, Асоциация на свиневъдите в България и Асоциация на индустриалното свиневъдство в България ще продължат своята активна дейност за подобряване на практиките чрез съвети към земеделските стопани и

доброволни мерки, които са адаптирани към местните системи за отглеждане на птиците.

В заключение изразяваме **своето категорично несъгласие по проекта** на Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (*комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването*).

Високите цени на енергията, нарушените вериги за доставки, високите цени на фуражите и свръхинфлацията създават екзистенциални трудности за бизнес операторите в сектор Птицевъдство и сектор Свиневъдство, които вече бяха подложени на натиск през последните години поради Ковид кризата. Тази драматична ситуация изисква ясна и стабилна политическа позиция, която да защитава интересите на българския бизнес.